

XALQARO LOGISTIKA MUAMMOLARI VA YECHIMLARIGA ILMIY YONDOSHUVLAR

I.f.n. Prof. Dana Askarbekovna Kulanova
Muxtor Avezov nomidagi Janubiy Qozog`iston universiteti
Usmanova Sohiba Soqiboyevna
Jizzax Politexnika Instituti asistenti

Annotatsiya: Xalqaro logistika mahalliy logistikadan sezilarli darajada farq qiladigan xarakterli qiyinchiliklardan biri bu haftalar va oylar bilan o'lchanadigan funksional sikllarning uzayishidir. Ushbu maqolada, xalqaro logistika muammolari haqida ma'lumotlar keltirilgan.

Kalit so'zlar: qadoqlash va markalash, mahalliy logistika, ichki bozorlar, xalqaro logistika, yetkazish shartlari, transport ta'riflari, bozorni cheklash.

Annotation: one of the characteristic difficulties that international logistics differs significantly from domestic logistics is the lengthening of functional cycles, measured in weeks and months. This article provides information on international logistical challenges.

Keywords: packaging and marking, local logistics, domestic markets, international logistics, terms of delivery, transport definitions, market limitation.

Xalqaro logistika operatsiyalari mahsulotlarni ko'p tilli qo'llab-quvvatlash, turli tillarda qadoqlash ishlab chiqarishni o'z ichiga oladi, bu ham masalani ancha murakkablashtiradi. Mahsulotlarning iste'molchi xususiyatlarini ma'lum bir tilga bog'lash undan foydalanish bozorini cheklaydi. Misol uchun, G'arbiy Evropa mamlakatlarida marketing faoliyatini qo'llab-quvvatlash uchun mahsulotlarning katta zaxiralari yaratilgan - har bir tilda so'zlashuvchilar uchun alohida. Uzaygan funksional tsiklga qo'shimcha ravishda mavjudligi Xalqaro logistikaning muhim muammolari qatoriga quyidagilar kiradi:

- ichki bozorlarga yetkazib berishdan ko'ra ancha katta hajmdagi buyurtmalar bilan ishlash (bu logistika xarajatlarini kamaytirishga imkon beradi, masalan - partiya hajmi uchun transport tariflarida chegirmalar);

- xalqaro bozorlarning xilma-xilligi, bu tovarlarni etkazib berishning o'zgaruvchanligini va ko'plab vositachilar bilan bog'lanish zarurligini belgilaydi;

- xalqaro bozorlarda boy tajribaga ega bo'lmagan korxonalar uchun muayyan qiyinchiliklar bilan bog'liq faoliyat ko'lami;

- yuklarni etkazib berishda ko'plab yangi logistik vositachilarning paydo bo'lishi, masalan, yuk agentlari, bojxona brokerlik kompaniyalari, turli darajadagi logistika provayderlari;

- korxonalar va uning mahsuloti iste'molchilari o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqa o'rnatishning mumkin emasligi, ularni bir-biridan katta masofalar ajratib turishi va ko'plab vositachilarning ishtirok etishi;

- savdo shartlari, etkazib berish asoslari, to'lov shartlari - hamma narsa bu birinchi marta xalqaro savdo bilan shug'ullanadigan korxonalar uchun odatiy emas;

- xalqaro transport hujjatlari va hujjatlashtirish tartiblari mahalliy hamkasblarga qaraganda ancha murakkab va xilma-xildir;

- logistika ta'minoti zanjiri ishtirokchilari o'rtasida ma'lumot almashinuvini tashkil qilishda ko'pincha ko'plab mamlakatlar chegaralarini engib o'tish va shunga mos ravishda turli xil axborot tizimlaridan foydalanish kerak bo'ladi, ushbu muammolarni muvaffaqiyatli hal qilish uchun korxonalar amaliyotda duch keladigan operatsiyalarning murakkabligi va xilma-xilligini batafsil o'rganishlari kerak. Xalqaro logistika tizimining muhim xususiyati uning yuqori darajadagi muvofiqlashtirishga bo'lgan ehtiyojidir, uning vositasi tizim integratsiyasidir. Bunday tizimning yuqori ko'rsatkichlarini saqlab qolish uchun yuk tashuvchilar va ixtisoslashgan logistika korxonalarini o'rtasidagi munosabatlarda samarali hamkorlik va sheriklik muhim ahamiyatga ega. Shu bilan birga, ishlab chiqilgan xalqaro logistika strategiyalarini amalga oshirish maqsadga muvofiq ko'rinadi:

- ixtisoslashgan korxonalaridan foydalanish - bu bir joyda ishlab chiqarilgan tovarlarning assortimentini va aralashtirishni (assortiment guruhleri majmuini) cheklash imkonini beruvchi choradir. buning natijasida kompaniya ishlab chiqarish ko'lamining o'sishi hisobiga iqtisod oladi; - aksiyalarni markazlashtirish - globallashtirish davrining boshlanishi bilan bog'liq ehtiyoj.

Kompaniyalar nafaqat ko'proq narsani qidirmoqdalar ishlab chiqarishni kichikroq korxonalarda oqilona taqsimlash, shuningdek, zaxiralarga bo'lgan talablarni kamaytirish uchun zaxiralarni birlashtirish va ularni kamroq joylarda kontsentratsiyalash. Ko'pgina korxonalar maqsadli ravishda o'z omborlarini yopadi va ularni keng hududlarga xizmat ko'rsatadigan hududiy ulgurji bazalarga (ROB) aylantiradi; - kechikish va mahalliyashtirish; - standart komponentlardan yaratilgan mahsulotni yakuniy nozik sozlash va individuallashtirishni o'tkazish usuli; va yig'ish modullari, bozorga kirishdan oldin, nozik sozlashda aniq xaridorlarning ehtiyojlarini hisobga olish uchun. Global dunyoda xalqaro savdoni amalga oshirishning ko'plab variantlari mavjud. Tashqi iqtisodiy faoliyatda logistika operatsiyalarini boshqarishning universal modeli mavjud emas va bo'lishi ham mumkin emas, har bir korxonaga eng muvaffaqiyatli faoliyat yuritayotgan kompaniya va firmalarning tajribasini hisobga olgan holda o'z yechimlarini izlashi kerak. Jahon iqtisodiyotining globallashtirish to'g'ri *logistika boshqaruvini* ta'minlashni talab qildi.

Zamonaviy jahon bozori ishtirokchilarining yuqori darajadagi integratsiyalashuviga qaramay, global logistikani rivojlantirish yo'lidagi barcha cheklovlar olib tashlangan deb hisoblash mumkin emas. Turli sabablarga ko'ra ko'plab to'siqlar mavjud shaklda global logistika rivojlanishidagi to'siqlarning uchta guruhini taqdim etadi.

1. **Birinchi guruh.** Bozorlar va raqobat - a) xom ashyo manbalari, b) sotish bozorlari, c) axborot, d) raqobat, e) narxlar.
2. **Ikkinchi guruh.**
 - Moliyaviy to'siqlar - a) qiziqish stavkalari, soliqlar, cheklovlar.

- ✓ Xalqaro to'siqlar
- ✓ Logistika
- ✓ Global logistika - Samarali xalqaro ishlab chiqarish.
- ✓ Boshqaruv
- ✓ Potensial xalqaro savdoning afzalliklari.

3. Uchunchi guruh.

- To'siqlar va taqsimotlar. a) transport, b) savdo, c) urf-odatlar.

Bozor va raqobatbardosh to'siqlar bozorga kirishdagi cheklovlar (qonunchilik to'siqlari, tovar importidagi texnik to'siqlar); ma'lumotlarning etarli emasligi; narxlash xususiyatlari; mavjud raqobat qoidalari.

Moliyaviy to'siqlar - valyuta kursining o'zgarishi; turli mamlakatlardagi bojxona qoidalari va tartiblaridagi farqlar; davlatlarning iqtisodiy siyosatining xususiyatlari; boshqa omillar. Tarqatish to'siqlari institutsional infratuzilma, milliy banklar, sug'urta kompaniyalari, yuridik maslahatchilar, transport kompaniyalari va logistika tizimlari va vositachilarning uzluksiz ishlashini ta'minlash uchun mo'ljallangan boshqa yordamchi institutlar ishidagi farqlar bilan bog'liq.

Xulosa

Asosiy logistika xizmatlarining yuqori standartlari jahon iqtisodiyotining globallasuvi, foydalanuvchilarga arzon, ishonchli va funktsional xizmat ko'rsatishga qodir bo'lgan eng yirik logistika provayderlarining xalqaro bozorlarga kirishi, ko'pgina yo'nalishlarni qamrab oluvchi logistika tizimlarini qurgan va logistika xizmatlarini ko'rsatishi tufayli rivojlandi. xalqaro savdo yo'llari. Turli mamlakatlar korxonalarining turli tashkiliy shakllarda integratsiyalashuvi va umumiy vazifalarni amalga oshirish jarayonida samarali o'zaro ta'sirini ta'minlash uchun ularning har birida ochiq logistika tizimi ishlashi kerak. Xalqaro logistika ta'minot zanjirining barcha ishtirokchilari umumiy maqsadlar, vazifalarni tan olishlari va umumiy logistika xarajatlarining hajmi va tuzilishiga asoslangan narx siyosatini qurishlari kerak (logistika xarajatlari tovarlar narxidan tezroq pasayib borayotganini hisobga olgan holda).

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Usmonova, S. S. (2022). AQSH Yaponiya firmalarida xodimlarni boshqarish xususiyatlari. *Экономика и социум*, (12-2 (103)), 172-176.
2. Axmedova, Y. S. (2024). Investitsiya loyihalari samaradorligini baholashning mazmuni va mohiyati. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(2), 521-524.
3. Axmedova, Y. S., & qizi Mamadiyoro,va, F. S. (2024). Xodimlarni motivatsiyalashning psixologik asoslari. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(1), 611-614.
4. Axmedova, Ю. С. (2023). Инвестициялар-Иқтисодийни Модернизациялашнинг Бош Омили. *Barqarorlik Va Yetakchi Tadqiqotlar Onlayn Ilmiy Jurnali*, 3(1), 226-229.
5. Usmanova, S., & Kulanova, D. A. (2024). ASSESSMENT OF THE RELATIONSHIP BETWEEN UZBEKISTAN'S REGIONAL ECONOMIC DEVELOPMENT AND CITY SYSTEM. *Miasto Przyszłości*, 47, 854-859.
6. Kulanova, D. A., & Usmanova, S. S. (2024). Turizm sanoatida bozor segmentatsiyasini meyorlashtirishga qaratilgan tadbirlar. *Educational Research in Universal Sciences*, 3(4 SPECIAL), 256-260.